

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marție. Joia și Sâmbătă

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru Transilvanie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din tainele trecutului.

În ziarul din Brașov „Gazeta Transilvaniei” din Joia trecută, 7/19 Octobrie a c., aflăm publicat pe lângă o apretiere lungă un act din viața noastră bisericească.

În interesul adevărului vom reflecta și noi deocamdată numai pe scurt nu la însuși actul, care vorbește de sine, ci la apretierile, cu cari el a fost însoțit.

Eată ce cetim în ziarul „Gazeta Transilvaniei” :

Un act rezervat din 1874,

care se recomandă în atențiunea celor activi de astăzi, în lupta pentru existență.*)

„Situatiunea, în care ne aflăm deveniți noi Românii din Austro-Ungaria cu biserica noastră după drepturile noastre naționale, astăzi după luptă grea de 30 de ani, și mai vârtos după frământările ce de un scurt timp le vedem pornite din toate părțile, chemate și nechemate, ca din desperațiune, pentru încercarea ôreșcării scăpării din impasul, ce parte mare începe-ne ni-l'am creat, sigur din nepricepere, pôte și din slăbiciune de caracter, — această mă face a crede oportun și a simți chiar și necesitatea, de a da publicității, unul câte unul, acele acte ale trecutului mai de demult, din cari generațiunea astăzi activă a poporului nostru se cunoscă și învețe: cum bătrânii, cei p'acei timp activi, din capul locului prevedeau tendințele intrigei rafinate de sus, de a ne încurca, desbina, slăbi și turti la pământ, și — cum fruntașii cei sincer votați nămului și causei lor se nevoiau a împedeca acea pornire criminală în viața statului și poporului, care pururea a dus carul statului la — catastrofe și popoarele la decădere!

„Face-voi începutul cu un act, ce — d'ora că tocmai astăzi se potrivește împregiurării, act combinat și încheiat în fața intrigei și presiunii de sus, când cu alegerea de Archiepiscop și Metropolit la Sibiu. Il voi publica aci fără vre-un mai lung și special comentariu, lăsând ca astfel de comentariu să și-l facă și aplice, dacă vor avea inimă minte și ocaziune — cei chemați și interesați mai de aproape.

„Metropolitul Șaguna trecuse la cele eterne. Episcopul Aradului Procopiu, om bătrân, coetan și camarad vechiu din Carlovăț cu Șaguna, fiind, cum se credea, din natură simplu și blând, n'avea dușmani personali nici în sus nici în jos; deci normalmintea, fără de vr'o mare greutate i-a urmat amicului său în scaun.

„Ei, însă la ce nimenea nu se aștepta, abia ce instalat fû, ca într-o minune își schimbă firea și a început până și pe față a șovăi întru împlinirea angajamentelor sale cu fruntașii alegătorilor, și așa zicând amicilor săi, prin această făcându-se tocmai bun, pe cât de mameluc celor de sus, așa de păpușă, cum le trebuia radicalilor sârbi decizători în congresul din Carlovăț,

cari și unii și alții, adică și cei din Budapesta și cei din Carlovăț și Neoplaștea se aflau într-un fatal impas în cesiunea persoanei, cu care se împliniscă vacanța scaunului Archiepiscopal și Patriarhal din Carlovăț, pozițiune atât de splendid dotată și — tocmai prin această atât de — degradată! Tot d'odată însă — ocaziune binevenită Românilor, ca să scape de omul, care, ca un al doilea *Sixtus Quintus*, după-ce se simți sigur pe tronul bisericesc din Sibiu, aruncând dela sine cărjele simplicității și blândeții creștinesci, se puse în pozițiune de „*mameluc independent*”, („făböl vaskarika”) al sfîntelor, bine combinate interese ale noastre.

„Astfel tronul din Sibiu după scurt timp earăși deveni vacant și — lupta pentru ocuparea aceluia reînviă. Partida națională era compactă — nu ca astăzi — și candidatul ei, după seniu, era Episcopul din Caransebeș, Popasu, bărbat la înălțimea chemării, dar care deși ales cu mare majoritate, pentru cuvântul că nu vorbea limba maghiară, și pôte și din alte cauze neobținând confirmarea de sus, pentru împlinirea scaunului urma să fie făcută nouă alegere. Și acum candidatul partidei naționale-liberale era părintele protopop și vicariu episcopesc dela Oradea-mare — Ioan Metianu, carele însă din cauze, cari cu altă ocaziune au fost din destul apretiate în această fôia, deprecă candidatura. Vorba era, că cei de sus, dela putere, înamorați de persoana Episcopului Miron din Arad, care atât de frumos — vorbea limba maghiară, (pe întrecute chiar cu Academicanii maghiari) și pe lângă acesta jura în liberalismul genuin al domnilor maghiari etc. etc., din răspuțeri stăruiau — prin agenții lor pentru a acestuia alegere. Tocmai însă d'aceia afund stăpânită de neîncredere n'trînsul era majoritatea congresuală; și atunci pe față a pășit pentru dînsul rivalul său, candidatul partidei naționale, Metropolitul de astăzi, părintele Metianu și dînsul a stăruit ca pentru d'a ei din impas, să se facă cu Miron un *aragiamen*, o *bună înțelegere* spre asigurarea drepturilor și intereselor bisericești; ceea-ce în cele din urmă nici nu s'a putut altfel.

„Acest act de „*bună înțelegere*”, care în curs de 24 ani cât a stat Miron în fruntea bisericești, de mulțori a trebuit să i fiă prezentat drept un câmbiu moral, — une-ori folosind, une ori nefolosind nimic. Dovadă destulă, că — acolo unde nu există nici în inimă simțul, nici în minte priceperea datoriei, degăba este ori-ce angajament, fiă cu parolă, sau și în scris pentru împlinirea ei.

„Înaltpreasfințitul d'azi din scaunul metropolitan sigur o scie această, și o sciu și alegătorii săi, cel puțin fruntașii dintre ei; d'aceia nici nu s'a simțit între dînsii lipsa și oportunitatea de vre-un aragiamen, și — cu totul degiaba au fost scrupuli și șiretului bănuitor Bănsfy, („a ravasz oláh nak”, cum i-au zis nihilisti din Agria), cu ocaziunea censurării alegerei.

„Merită deci, așa cred, acest act, pînă acum rezervat, a fi dat publicității, afară de considerațiunile mai sus espuse, — și de aceea, căci, din călmatele cinci persoane cari l'au subscris,

numai încă două fiind în viață, este de lipsă, ca acestea să-i controleze exactitatea. El sună:

Punctele

de conducere, statorite între membrii partidei liberale dela congresul național-bisericesc electoral din 1874, resp. fruntașii ei, și între nou alesul Archiepiscop și Metropolit Miron.

În general: Susținerea și apărarea cu totă energia, și dezvoltarea succesivă, și aplicarea pururea cu rigore, în sens liberal, a statutului organic bisericesc.

În special: 1. Apărarea cu totă energia a școlilor confesionale; luptarea pentru a recăștiga cele pierdute și ridicarea de atari școle pe unde nu se află; peaste tot: lățirea în toate părțile a instrucțiunii și culturii naționale. — 2. Moralizarea și disciplinarea clerului și poporului român în viața noastră națională bisericească și apărarea acestui teren de în uințe străine, dăunose dezvoltării noastre bisericești naționale. — 3. Încă pentru multe abuzuri ce s'au încuibat în administrațiunea bisericească și școlară, stăpînire succesivă a acelor, prin mijlocele învățături creștinești. — 4. La urmînda alegere de episcop în Arad, precum preste tot, la ori-care asemenea alegere în cadrul autonomiei noastre, evitarea de ori-ce influență spre paralizarea dreptului legal, și de ori-ce dificultăți „șicănătore” în contra dorinței comune, espres prin majoritatea celor competenți. — 5. Sprijinirea din toate puterile a dorinței și tendinței de reînființare a celor două diecese în Timișoara și Oradea-mare, sau în aceea parte în Transilvania. — 6. În toate cesiunile naționale-bisericești mai grele și mai importante, consultarea de bărați de frunte ai partidei și, după totă putința, — ținerea sfaturilor lor în vedere. — 7. Susținerea resp. introducerea de relațiuni intime cât mai bune, cu frații conaționali de altă confesiune, resp. cu Capii lor bisericești spre scopul apărării intereselor noastre comune.

Acești puncte propunîndu-se la mîinrindu-se înaintea părintelui Episcop Miron Romanul în sîra de 1 Decembrie st. n. 1874 — prin esmîșii membrii ai partidei Iacob Bologa, V. Babeș și I. Popovici-Deșeanu, și dl Episcop dechiarîndu și deplinul consimțămînt și totala conțelegere în toate privințele, cu unica rezervă, propriamente explicațiune adausă, la punctul 4, prin termenul însemnat aici cu „șicănătore”. Pe temeiul acestor statoriri partida a primit candidatura părintelui episcop M. Romanul și s'a angajat a-l considera de românul său candidat și a conlucra pentru reșirea alegerei sale. După neșirea primei alegeri în 2 Decembrie, aceea de mai sus s'au cetit și declarațiunile d-lui Episcop s'au luat spre știre în ședința partidei din 3 Decembrie, 1874; de asemenea s'a luat cunoștință și despre bunele intențiuni ale părintelui Episcop specialmintea în privința devenindului în vacanță scaun episcopal al Aradului, și ast-fel s'a pășit la alegerea a doua, din care a eșit ales părintele Epis-op Miron Romanul.

Sibiu, în 3 Decembrie n. 1874. Subscriși cu mîna proprie: V. Babeș mp. Iacob Bologa mp., Ioan Popovici Deșean mp.,

Antoniu Mocsonyi mp., președintele clubului partidei. P. Rotariu mp., notarul partidei.

„Ca de încheiere numai încă atîta, că atât părintele Miron, cât și predecesorul său Procopiu, mai refractari s'au arătat în contra angajamentului cuprins în punctele 5 și 7. Părintele Procopiu avuse imbecilitatea d'a declara francamente, că — *scie el bine*

cât de neplăcută este celor dela putere — armonia și pășirea solidară frățescă între Sibiu și Blășiu; d'aceia — n'ascultă el de sfatul alegătorilor săi! — Miron a găsit alte preteceste.

„Astfel suntem noi cu — sfinții părinți din fruntea bisericești, prin care lucrăm a ne găsi mîntuirea! Din darul Împăratului ceresc avem și câte o excepțiune. Închinămu-ne acestora, fără de cari ar trebui să desperăm!”

Până aci distinsul luptător pe terenul național și bisericesc.

În ce privește însuși actul, noi credem, că nu există episcop român ortodox în Ungaria, care să nu subscrie un asemenea act; mai credem, că stipulațiunile din acest act sunt minimul din obligamentele, ce le ia asupra sa un arhieru la noi, în faptă jurămîntul sîrbătoreșc făcut în fața bisericești cuprinde dispozițiuni și mai multe și mai cardinale.

Va trebui, așa credem noi, să vină istoria nepreocupată și să explice misterul, în care este învățat acest act, care acum s'a dat publicității spre a se controla exactitatea lui.

Viața răposatului Metropolit a trecut în domeniul istoriei, și o pôte controla ori-cine.

Răposatul Metropolit cu scrupulositate a împlinit dispozițiunile din acest act.

1. Apărarea școlilor confesionale, luptarea pentru recăștigarea celor pierdute și ridicarea de școle nouă, preste tot lățirea culturii naționale.

Cine a fost în fruntea bisericești în lupta pentru apărarea școlilor, și în contra cui s'au îndreptat atacurile cele mai vehemente din partea presei magiare și în 1879, și în 1883, și în 1893, și în general în intervalul dela 1875—1898.

2. Moralizarea clerului și a poporului și disciplinarea lui în viața noastră națională-bisericească și apărarea acestui teren de influențe străine, dăunose dezvoltării noastre bisericesci-naționale.

3. Stăpînire abuzurilor în administrațiunea bisericească.

4. Evitarea de influențe spre paralizarea dreptului legal la alegerea de episcopi.

5. Sprijinirea dorinței și tendinței de reînființare a celor două diecese în Timișoara și Oradea-mare.

Când a lucrat răposatul Metropolit contra acestor dispozițiuni din actul rezervat?

Moralitatea clerului și a poporului, disciplinarea lui, ferirea lui de influențe străine intereselor bisericesci, aceste au fost nota principală în activitatea răposatului și în privința această el a mers așa de departe, încât a emis și cerculari milenar, pentru care a fost propus spre destituire, și numai înțelepciunea corônei ne-a ferit biserica de o grozavă sguduire, și aceste a trebuit să le scim prin canalul din Cernăuți.

La alegerea de episcop în veduvita eparchie a Caransebeșului s'a dovedit influența binefăcătoare a răposatului în direcțiunea de a paraliza dreptul legal de alegere. Noi credem, că modul cum el a influențat alegerea nu a fost în defavorul bisericești.

Dorințele și tendințele de a se reînființa cele 2 episcopii, una în Timișoara, alta în Oradea-mare.

*) Dăm loc acestor împărtășiri prețioase pentru istoria noastră contemporană, ce le primim dela un distins luptător pe terenul național și bisericesc. — Red. „Gaz.”

Răposatul metropolit nu a fost contra acestor tendințe, din contră el a lucrat și un plan de nouă arondare a dieceselor actuale, cuprinzând și cele nouă, intenționate, având în vedere interesele generale ale bisericii.

6. În toate cestiunile naționale bisericesci mai grele și mai importante consultarea de bărbați de frunte ai partidei.

Încât scim noi, în toate cestiunile naționale-bisericești mai grele și mai importante răposatul a consultat forurile competente: consistorul archidieceșan, sinodul archidieceșan, consistorul metropolitan și congresul național-bisericesc, și încât scim noi, sfaturile și conclusele acestora le-a și ținut în vedere.

7. Susținerea resp. introducerea de relațiuni intime, cât mai bune, cu frații conaționali de altă confesiune, resp. cu capii lor bisericesci, spre scopul apărării intereselor noastre comune.

În legătură cu acestea distinsul luptător anticipă următoarele:

„Ca de încheiere numai încă atâta, că atât părintele Miron, cât și predecesorul său Procopiu, mai retracari s'au arătat în contra angajamentelor cuprinse în punctele 5 și 7. Părintele Procopiu avuse imbecilitatea d'a declara francamente, că — *scie el bine, cât de neplăcută este celor dela putere — armonia și pășirea solidă frățescă între Sibiiu și Blaș; d'aceia — n'ascultă el de sfatul alegătorilor săi!* — Miron a găsit alte pretexte.”

Aici suntem pe un teren unde nu putem vorbi încă.

Legăm mari speranțe pentru viitor din visita mai recentă a bunului nostru metropolit la rezidența din Blaș, mai ales după ce se va fi trecut peste sărbătura iubileului de desbinare de acum sunt 200 ani.

Quieta non move.

Era mai bine să nu se atingă lucrurile vechi în punctul acesta.

Ce a făcut sau mai bine ce a vorbit răposatul Procopiu, noi nu mai putem controla, și se susține că el a mai zis și altele.

Ce a făcut părintele metropolit Miron începând cu anul epocal 1879 o putem controla. Avem la mână actele, mai trăesce vicariile de atunci, actualul episcop din Caransebeș, care a avut rol important în afacerea inițiată când cu proiectul pentru introducerea limbei maghiare în școlile populare.

Când vom pute, vom vorbi.

Vor mai vorbi și cei din Caransebeș, va mai vorbi, căci a mai vorbit, protopopul Lugoșului.

Deocamdată: *quieta non move.*

Schimbare în ministerul de culte ungar. Se știe, că actualul ministru de culte Dr. Iuliu Wlassics are de cuget să se despartă de resortul său, îmbrățișând noul post, ce se va crea, de procuror al coronei. În locul său va lua portofoliul ministerului de culte contele Teodor Andrassy.

Sub aripile religiunii. Pentru a desvolta cât mai puternice sentimente religioase-morale în elevii de școală, patronul unui institut de învățământ din capitala României — spune „Drapelul” — e pe cale de a ridica în cuprinsul institutului său un adevărat altar, în care va oficia un preot, secundat de elevii sau elevele școlii. Gândindu-ne numai la desvoltarea, ce va lua muzica vocală prin această instituție, gândindu-ne numai la bucuria senină, care va înviora frunțile îngrijurate ale iubitelor noastre odrasle după 6 zile de lecțiuni obositoare, gândindu-ne în fine, că însuși părintele vrând-nevrând, trebuie să asculte liturgia oficiată de însuși copilașii lor, înainte de a-i lua în familie, ne mărginim a înregistra plini de bucurie ideea acestei instituțiuni.

Revistă Bisericească

Unitatea bisericii.

(Urmare)

Sfântul Apostol Pavel, în prima sa epistolă către Corinteni recomandă credincioșilor același respect, prudență și venerațiune

față de celebrarea misterului Euharistiei, și le ordonă a nu avea nimic comun cu practicele religioase ale păgânilor. În epistola sa către Evrei vorbește despre altarul creștinilor, și cu privire la el și la cultul ce se săvârșea pre el, le spune că ei trebuie să se socotescă mult mai fericiti de cât Iudeii, cu toate altarele lor de sacrificii și cu templul lor mareț; căci ei prin celebrarea Euharistiei se apropie de Ierusalimul cel ceresc. Le vorbește și despre preoția eternă și vecinică lucrătoare a lui Iisus Christos, prin care se comunică credincioșilor sfințenia, harul său și iertarea păcatelor; preoția care va ființa tot-dăuna și se va continua în veci în Biserica Sa, prin harul său a lucrat prin Apostoli și următorii lor, prohișiți prin punerea mâinilor, adică prin hirotonie.

Întăriți în această credință despre lucrarea vecinică prin sacerdoțiu a harului lui Dumnezeu în Biserică, creștinii tot-dăuna, în împrejurările grele ale vieții, și ori de câte ori voiau a întreprinde ceva, făceau mai întâi rugăciuni și implorau harul, mila și îndurarea dumnezească asupra lor, ca să-i întărească și să le ajute. Toate acestea le făcând după exemplul Apostolilor.

Ast-fel, în Faptele Apostolilor citim, că atunci când Apostolii au voit a trimite pe Apostolul Pavel împreună cu Barnaba să predice în Antiochia și în alte părți, mai întâi s'au întrunit cu toții, și după ce au postit, *au slujit*, rugându-se lui Dumnezeu, ca să-i întărească cu puterea sa pe cei trimiși și să le ajute.

Tot astfel au făcut și creștinii primele secole și astfel urmăzând până în ziua de astăzi, adevărații următori ai lui Iisus Christos. Creștinii au întrunirile comune, pentru a exercita cele relative la cult, a aduce mulțumiri lui Dumnezeu, și a-l ruga pentru iertarea păcatelor. Toate acestea le-au făcut, ori unde s'au aflat ei, după aceeași normă și prescripțiuni ordonate de apostoli; și unitatea și conformitatea cultului a fost în toate timpurile și este până în ziua de astăzi unul din semnele văzute ale Bisericii celei adevărate a lui Christos, care atestă unității Bisericii Sale.

Cântul a fost introdus foarte de timpuriu la celebrarea celor privitoare la cult. La început creștinii se serveau de Psalmi și de alte imne ale Vechiului Testament în uz la serviciul liturgic al Templului.

Dar se constată cu toată certitudinea, că chiar din timpurile Apostolilor, pe lângă cântarea psalmilor și altor imne, comune Iudeilor, creștinii, în adunările lor, când se celebra Sfânta Euharistie și cele relative la cult, cântau și *imne proprii creștine*. Pliniu într'un raport al său către împăratul Traian, spune marelui monarh, că creștinii în adunările lor, pe care le aveau diminșate, înainte de răsăritul soarelui, cântau un imn lui Christos, preamărindu-l ca pe un Dumnezeu. Același lucru îl constată și epistola I către Timoteu. Mai mult chiar; din conținutul acestei epistole se vede, că în Biserica Efesului erau cunoscute și ore-cari rugăciuni și practice religioase.

(Va urma).

Războiul în Africa-Sudică

Pe întregă linia occidentală a republicii sud-africane decurg lupte crâncene, mai ales însă în jurul Mafekingului. Despre rezultatul asediului acestui oraș până acum n'au sosit vești pozitive. Englezii sunt foarte strimtoriți în Mafeking, deoarece Burii le-au stricat aqueductul și le-au tăiat orice comunicație de tren și telegraf, așa că numai un grabnic ajutor îi poate mântui.

În partea orientală se așteaptă în tot momentul o luptă decisivă. Avangarda Burilor a fost văzută la 7 miluri de la Glencoe. Generalul Joubert, comandantul Burilor și-a stabilit cartierul general în Dannhauser.

În vederea unor operațiuni mai mari strategice și poate pentru a însufla respect puterilor străine, a fost convocată în Anglia „miliția” (reserviștii), ceea-ce a produs o agitație enormă în întregă țară.

Momente de înălțare națională.

Delegațiunea română la congresul orientaliștilor a făcut cea mai înaltă cinste întregului nēm românesc prin modul vrednic cum a știut să-l reprezinte. Am ținut în curent pe cetitorii noștri, încât spațiul ne-a permis, cu evenimentele mai marcante referitoare la noi Români. Întregim de astădată cele petrecute în fața columnei lui Traian cu ocaziunea depunerii coronei din partea delegațiunei române, dând și admirabilul discurs rostit cu aceea ocaziune de primarul Romei, *Gallupi*. Eată-l:

„Români!

„Cununa comemorativă, ce ați depus astăzi pe basa acestui monument strălucit, care ne amintește una din epocile cele mai glorioase ale domniei romane, este un nou și sărbătoresc atestat despre alipirea sinceră a poporului român către Italia și în special către Roma.

„În numele concetățenilor mei, pe cari am onore a-ți reprezenta aici, Vă mulțumesc pentru acest omaj frățesc ce ați adus Romei, pe care poporul român o consideră ca și mamă!

„Strănepoți ai legionarilor, pe cari Împăratul biruitor i-a fost așezat ca sentinela la hotarele orientale ale împărăției, *Românii sunt cu tot dreptul mândri de latinitatea originii lor.*

„E întru adevăr lucru de mirat în istorie tenacitatea poporului român întru a-și conserva numele, tradițiunile și mândria de ginte latină, resistând loviturilor tuturor invasiunilor și înfruntând toate ispitele înșelătoare ale dușmanilor, cu deosebire ale *Fanariotilor*, cari lucrau ca să-i răpescă moștenirea stăntă a limbei și a naționalității.

„Conștiința originii e încă atât de vie în inima acestei națiuni generoase, că fiii poporului român învață din spusele părinților lor, din învățăturile profesorilor lor să iubescă Italia, ca pe o soră mai mare a națiunii lor; poezii în cântecele lor îi arată ca fii ai Italiei; scriitorii lor se nisuesc cu deosebită îngrijire a curăți limbajul lor latin de vorbele străine, ce s'au furișat în elementele lui.

„Ca și Italienii, populațiunile române și-au luat credința pentru lupta emancipării lor de sub jugul și opresiunea străină, din *amintirile glorioase ale străbunilor.*

„Din tradițiunile romane s'a inspirat gloriosul păstor din Transilvania *Horia*, când în 1784 din pădurile dela Baia-de-Criș a proclamat războiul de independență și de exterminarea opresorilor trufași maghiari, numindu-se ca și Traian, Împăratul Daciei.

„Și cu eroismul unui Roman, căzu jertfă valorosul Valach!

„Covârșit de numărul preponderant al dușmanilor, tradat de unii păstori, și condus la perzare a suferit fără frică chinurile și schinjurile și batjocurile sălbatice la cari l'au supus calșii barbari înainte de a-l trucidă.

„Conservând amintirea originii sale, jelos pe tradițiunile sale, și mândru de cultura sa română, poporul român este azi sentinela expusă a latinității în Orient.

„De aceea cu nespuse bucurie și cu entusiasm ferbinte Italia urmărește cu atențiune desvoltarea neîncetată și progresul puternic, ce face tină și viguroasă națiune, gentila insulă latină, ce se înalță maiestosă din marea slavă a Europei orientale

„Și pentru Italieni va fi pururea o amintire scumpă și pătrunzătoare marea dovadă de afecțiune, când în 1870, națiunea soră, prin parlamentul său, rupând întârzierile diplomației europene tremurătoare, s'a grăbit a felicita guvernul Italiei din ocaziunea evenimentului fericit că Roma a devenit capitala ei.

„Români!

„Omajul ce ați prezentat azi Romei și Italiei în numele conaționaliilor voștri, va contribui ca unirea spirituală a celor două națiuni să devină din ce în ce mai intimă, spre scopul de a realiza acea misiune de pace și de civilizațiune ce a fost în mod constatat aspirațiunea geniului latin.”

Ioana Bădilă.

— *Schițe biografice* —

Schițe biografice?

Biografia unei femei e scurtă, căci ea n'are rol în arena vieții publice ca bărbatul. Activitatea femeii e mărginită în cercul căsătoriei sale, cerc care ofere mii de ocaziuni pentru desvoltarea sentimentelor de stimă, de dragoste și de datorie; dar toate aceste manifestări ale inimii și ale minții nu aparțin publicității.

Distinsa femeie, a cărei memorie o serbăm pe aceste pagini, a fost una din acelea, cari își împlinesc rolul acesta cu modestie, fără revnă d'a eși din cercul lor de activitate și fără a-și atrage admirațiunea cercurilor mai îndepărtate, decât numai după mărtea lor.

S'a născut la 12 Maiu 1854 în opidul Orăștie, unde atuncia tatăl dânsi Demetriu Moldovan, era domiciliat în calitate de comisar cercual de cl. I. La anul 1860 s'a strămutat cu părinții la Viena, unde tatăl fu numit consilier la cancelaria aulică transilvană. La 1867 părintele său fiind pus în pensiu, familia s'a întors în patrie, întâi la Deva, apoi s'a așezat la moșia proprie în Trestia din comitatul Zarand!

Aici la 29 aprilie 1874 s'a măritat după dl Ioan Bădilă, subjude regesc în Sibiiu și au trăit împreună 25 și 1/2 de ani de căsătorie fericită. Tatăl a încetat din viață mai de mult, iar mama născ. Ioana Farkas trăește și acuma plângând pierderea a tot ce a avut mai scump în lume.

Viața fericită ce a dus cu vrednicul său soț, de atunci ajuns jude la tribunalul din Sibiiu, impresorată de stima societății române și străine, n'a fost înorată decât de durerea că Dumnezeu nu le-a dat copii.

În vara trecută a început s'o atace o bolă incurabilă, care i-a și stins viața la 8/20 Septembrie. Memoria-i însă are să fie vecinică în istoria nēmului românesc, căci prin dispozițiile sale testamentare lăsând o valoare de 35,000 fl. pentru scopuri culturale românești, și-a ridicat însăși un monument pe care nu-l pot dărma vijeliile vécurilor și căruia nēmul românesc totdeauna se va închina cu evlavie.

„Familia”

La chestiunea retipăririi cărților bisericesci

Gura-Riului, Septembrie 1899.

(Urmare și fine.)

Dar' fiind-că unele din cărțile rituale absolut necesare clerului și poporului nostru în uzul zilnic și la serviciul bisericesc aici la noi — după cum sum informat — s'au epuizat, ierarhia și autoritatea noastră bisericescă nu va întârzia a se îngriji de retipărirea lor.

În vederea acestei eventualități și luând în privire de astă dată singur numai Euhologionul sau Molitvelnicul și anume nu fondul, ci partea formală a lui, îmi permit se atrag atențiunea celor chemați asupra unor mici modificări ce ar fi a se introduce la alcătuirea și distribuirea materialului cuprins în el.

Permit însă chiar de la început, că nu sum pretențios, ci din contră doresc — cu permisiunea on. redacțiunii — să se deschidă în ziarul nostru oficios bisericesc o discuțiune publică, care nu pôte fi decât folositoare cauzei, asupra modestei mele păreri, pe care o expun aici ca proiect.

Despre Molitvelnicele cele vechi, cum e bună-ora cel editat sub episcopul Vasilie Moga la an. 1833 se știe că sunt bogate în material, dar prea voluminoase, deci încomode de manuat. Se potrivește însă pentru biserică.

Edițiunea dela an. 1853 e mai puțin voluminoasă și se potrivește mai bine ca carte manuală, nu e corespunzător însă formatul și lipsesc din materialul partii, cari preotului în uzul zilnic i-sunt indispensabile.

Mai apt și mai corespunzător atât ca format, cât și ca cuprins e Molitvelnicul tipărit la anul 1874. Dar' și aici, după a mea părere, ar' fi câte ceva de îndreptat.

Iată pe scurt unele indicii rapsodice asupra acestui punct:

I. Materialul întreg ar' trebui sortat și apoi grupat ori în rînd cronologic, ori după categorii.

II. Unele partii ar putea și lipsi, trebuința lor neobvenind în uzul zilnic la preoții de mir.

III. Altele cari lipsesc, ar' trebui susepute.

Să me explic.

ad. I. Dacă se susține rîndul cronologic, ar' fi se urmeze după rugăciunea dela

pag. 11. imediat cele dela pag. 21, 30, 43, 45 și 47 ca omogene și apoi cele dela pag. 13 și 19; — căci ieșii din casă i premerge de obicei botezul — și se se continue cu slujba cununiei, diferite deslegări și alt., și încheindu-se cu funerariile resp. cu cele ale părăs-tasului dela pag. 328 eventual cu sinasariul prescurtat, dacă s'ar considera de necesar a-se adăuga și acesta la text.

Ear' dacă împărțirea s'ar face după categorii, în acel cas distribuirea materialului ar urma a se face în secțiuni mai mari sau mai mici, conform conținutului.

Ar mai fi încă și un al 3-lea mod de clasificare, după locul unde se îndeplinește serviciul: în biserică, la câmp sau acasă.

In reasumat afirm deci, că gruparea materialului e necesară să se facă: ori după timp, ori după loc, ori după omogenitate, ca căutarea în carte să fie mai lesnicioasă, mai cu samă pentru noviți.

ad. II. Ar putea lipsi cel puțin din edițiile menite pentru usul zilnic al preoților de mir — Rinduiala la facerea Rasoforului pag. 168, a Chipului celui mic pag. 170 și a îngropăciunii Călugărilor pag. 241, la a căror săvârșire preoții din provincie parte nu au prilej, parte nu au nici îndreptățirea resp. puterea sacerdotală trebuincioasă.

ad. III. Să se suscâpă la locul potrivit rugăciunile din Molitvelnicul cel bogat, tipărit la an. 1833 în Sibiiu în tipografia lui George de Clozius, induse pe pag. 337, 342, 343, 363, 370, și de cumva nu se vor fi aflând în alte cărți, de care eu nu am cunoscință să se compună ad hoc rugăciuni ocazionale la diferite trebuințe, bună-ură la sfîntirea șolei, la sfîntirea stégurilor reuniunilor de pompieri, la începutul anului școlastic și alt.

Cum-că așa ceva se pôte, ne-a dovedit I. P. S. Sa Metropolitul Primat al României prin rugăciunea compusă ad hoc și rostită la deschiderea expoziției cooperativelor români din București în 29 August 1894.

Acestea sunt vederile mele asupra obiectului.

Ioachim Muntean
preot ortodox român

Conferențele învățătoresci

— Convocare —

In conformitate cu circularul P. V. Consistoriu arhiepiscopesc ddo 13 Iuliu 1899, Nr. 3838 Scol., prin acesta convoc *conferința învățătorescă* din cercul *Devei*, compusă din protopresbiterate: *Deva*, *Hațeg*, *Dobra*, *Ilia* și *Orăștie*, pe *Joi 14/26 și Vineri, 15/27 Octobrie, 1899.*, în școala gr.-or. română din *Deva*.

Înainte de deschiderea conferinței se va face chemarea Duhului sfânt în biserică parohială din *Deva*.

Obiectele:

1. Deschiderea conferinței.
 2. Constatarea celor prezenți.
 3. Constituirea biroului conferinței.
 4. Presentarea de exhibite.
 5. Referada comisiunei de trei asupra planului de învățământ introdus în școlile populare la anul 1883.
 6. Prelegere practică din studiul religiunii, de inv. Ioan Dan din Binținți.
 7. Cestiunea examenelor publice dela finea anului școlar.
 8. Alte prelegeri practice, ce se vor insinua președintelui și cestiuni școlare, ce se vor propune.
- Fie-care P. T. Domn învățător e pof-tit a studia cestiunile de sub 5, 6 și 7., ca să fie în stare a lua parte activă la desbateră asupra lor.
- La conferință sunt pofțiți a participa și O. D. preoți ca directori școlari, și P. O. D. protopresbiteri ca inspectori școlari tractuali, precum și alți onorațorii, cari se interesează de înaintarea noastră culturală.

Brad, 4/16 Octobrie, 1899.

Dr. Pavel Opreșu
comisar consistorial

NOUTĂȚI

Căsătoria archiducesei văduve Stefania cu contele Lónyay Elemér, se va întâmpla totuși, după-ce contele s'a declarat gata a trece în sinul bisericeii catolice. Logodna, după cum se șvonește, va fi în 13 Novembre n. Se asigură, că părinții archiducesei nu sunt învoiți cu această căsătorie morganatică, care pentru noua pereche ar îngreoa mult chiar și condițiile de o viață conformă etichetei curții vieneze.

*

„Patria” din Cernăuți, în lupta sa cu cenzura draconică a fost pentru a patruzecă oară confiscată; și pe semne șirul confiscărilor se va continua încă

*

Se scumpește posta! Cu introduce-rea valutei în corone, unele schimbări vor avea loc în tarifele postale, acomodându-se adecă și poșta noastră comunicației postale internaționale. In urma acestor schimbări tarifele postale se vor scumpi, așa de exemple taxa de recomandăție, care acum e cu 10 cr. va fi cu 25 fil., 1 cartă postală va costa în loc de 2 cr. 5 fil., portul epistolelor adre-sate în străinătate va fi în loc de 10 cr. 25 fil. etc Din contră, se vor ieftini încâtva blanchetele postale.

*

Un exemplu vrednic de imitat. Afăm, că la colecta deschisă pentru masa studenților români din Brașov, Dl Ioan Săbădeanu, comerciant în Brașov, a subscris 1000 de franci. Fapta nobilă se laudă ea însași.

*

Expoziții economice în Sibiiu. Ex-poziția de pome, ce „Reuniunea ro-mână de agricultură din comitatul Sibiiu-lui” aranjază în zilele din 22—29 Oct. n. c. aici în Sibiiu, promite a reuși după toate aşteptările. Se fac pregătiri febrile pentru ea. Un comitet de d-șore în frunte cu stim. dōmne Silvia Dr. Barcianu, Otilia D. Comşa și Maria Dr. Crișanu, lucrăză din răspuțeri la aranjamentul expoziției. D-șorele angajate la această lucrare destul de obositoare sunt: Mina și Hortensia Cosma, Eleonora Borcia, Agnes Cristea, Zina, Eugenia și Rica Moga, Delia Olariu și Hortensia Penciu. Comitetul central va lansa și câtră celelalte d-șore din Sibiiu un apel călduros, prin care le pof-tește a-și da valorosul lor concurs întru a face onorurile casei în zilele expoziției.

— In legătură cu această comitetul central aduce la cunoștința celor interesați, că **expoziția de vite** anunțată pe *Vineri (15/27 Oct.)*, din anumite cauze neprevă-zute se va ține în ziua precedentă, adică **Joi în 14/26 Octobrie. a. c.**

*

Recolta viilor în România. Viile în România, cu deosebire cele din Moldova, sunt excelente. Pe lângă Huși a început deja să se exporteze strugurii în Bucovina. Până acum s'au expeditat preste 200 vagon de struguri și se crede că acest export va crește și mai mult. In ziua de 14 Septembrie urmă a se face, după obicei, în piața Odobeștilor, ruptōrea pentru vinul nou. Podgoreni au vëndut decalitrul cu 1 leu și 10 bani. Vinul s'a făcut în podgoria dela Odobești cu imbelșugare minunată. In podgoria Cămpianca se iau 800 decalitri la pogon; în celelalte podgorii de ordinar 600—700 decalitri de pogon.

Prețurile cu care s'au vëndut vinurile la Intrepote de la 22 și până la 29 Septembrie 1899 au fost: Vin vechiu de Drăgășani dela 9 lei la 12 lei vadra; vin vechiu de Moldova de la 6 lei la 6,50 vadra; vin nou dela 4,50 la 4,90 lei vadra; țuică de prune dela lei 8 la 9,20 lei vadra, drojdii dela 10 lei la 12 lei vadra.

*

Cina soldaților. Ministrul de resboi Krieghammer încă în 1897 introdusese o îmbunătățire în alimentarea miliției, exoperând ca feciorii să capete de 2 ori pe săptămână cină caldă, ceea-ce mai nainte nu era. Ministrul a făcut un pas mai departe. In budgetul pe anul curent a luat adecă ca recompensă pen-tru cele 5 zile în care soldații nu capetă cină, câte 1 cr. de persoană pe zi (va să zică 5 cr. pentru 5 cini!). Acum în budgetul pe anul viitor, în care sunt provăzute 4 mil. fl. pentru ridicarea salariilor oficerilor, se spune că ministrul de resboiu s'a îngrijit mai bine și de cina soldaților.

*

Inundații în Italia. In urma ploilor necontenite, ce de săptămâni se revarsă asu-pra unor regiuni ale Italiei, multe riuri au debordat, pricinuind pagube enorme în se-mănături, vite și edificii de prin comunele învecinate. Așa riul Cornia a acoperit cu apă ținutul Campigliei, causând stricăciune și ruină pretutindenea. Tot așa multe riulețe mai mărunte. Comunicația trenurilor în multe locuri e tăiată.

*

Mărte. Primim trista scire, că *Ioan Cibra*, paroch ort. rom. în Micalaca (diecesa Aradului), fost asesor consistorial, membru și notar al scaunului protopopes din tractul Aradului, fost catichet la Liceul, școlele reale și preparandia de stat din Arad, după un morb îndelungat în 5/17 Octobrie a. c., la ora 10 a. m. provăzut cu sânta taină a cuminecăturii, în anul 48-lea al vieții, 24 al fericitei sale căsătorii și anul

22-lea al preoției, și-a dat sufletul în mâinile Ziditorului său. Inmormântarea s'a întâmplat Joi în 7/19 a. c.

— *Nae I. Chivulescu*, comerciant din Brăila, președinte la mai multe societăți comerciale, consilier comunal în Brăila etc. după grele suferințe, împătășit cu sf. Taină a Cuminecăturii, Duminecă în 3/15 Octobrie în al 44-lea an al vieții și al 5-lea an al fericitei sale căsătorii și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatoriului, în institutul alienaților din Sibiiu.

Inmormântarea regretatului defunct s'a săvârșit Marți în 5/17 Octobrie a. c. cu pompă frumoasă, prin Ilustritatea Sa d-l Arhimandrit și Vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, asistat de P. O. D. protopresbiter al Sibiiului Ioan Papiu și de administratorul parohiei Pôrta-turnului, Con-stantin Dimian.

Reposatul a fost unul din luptătorii ge-nerațiunei nouă, cari doresc a da și comer-ciului o direcțiune mai națională, întărind soliditatea comerciantului român și ridicân-du-i prestigiul și în afară de țēră.

Fie-le memoria binecuvântată!

*

La liman sigur. Sunt rari casurile ca un escroc, ajuns odată în America, să fie reclamat de creditorii săi. Acesta nu se face pentru-că deoparte extradarea e anevoioasă și costă mult, de altă parte nici Americanii nu prea extradăză pe ômenii cu parale, cari își caută refugiu pe țermii lor. Așa s'a întâm-plat nu demult un cas de acestea. Un anu-mit Steiner, bijutier din Pesta, fugise mai nainte cu 2 luni cu o datorie de 100 mii fl. în America. Creditorii înșelați au ris-cat cheltuelile și prin procuratura din Pesta au reclamat pe exocrocul Steiner, care a și fost deținut în New-York, găsindu-se la el 60 mii fl. bani gata. Când a fost însă la adecă, consulul austro-ung. din New-York n'a vidimat recercarea procurorului, și astfel Steiner n'a putut fi extradat. Creditorii își adausără numai cheltueli la sumele pierdute.

*

O viață perdută. Zadarnică viață a viețuit Ștefan Izsó din Szabadka. Cetise în tinerețe multe romane de ale lui Verne, și îi venise și lui pofta de aventuri ca cele descrise acolo. Intr'o bună dimineață și-a luat adio dela casa părintescă și fără a da de veste nimănui, a luat lumea în cap. Cu luni după depărtarea sa, a scris părinților săi din Hămburg, unde se angajase ca ucenic de masinist. De aci a trecut apoi în America, unde s'a ales om din el; a început a lucra și a aduna avere, cu care să fericescă odată pe sērmanii sei părinți. Au trecut astfel 18 ani. Acum nu demult a scris părinților săi, că vine acasă. Și a pornit la drum bietul Izsó, și a ajuns cu bine până într'o comună aproape de orașul său natal. De aci voia să mērgă acasă nōptea, ca să tacă surprindere părinților săi. Dar vai de sorta lui; niște răufăcători l'au atacat pe drum și l'au jă-fuit până la piele. Bietul om vëndându-și ni-micită munca și viața de 18 ani, a căzut în desnădejde; s'a apropiat tiptil în starea în care era, până la ferestra părinților săi, ca să-i mai vază odată, apoi și-a slobozit un glonț în frunte. Părinții l'au revăzut — după 18 ani — mort!

*

Un urmaș a lui Mohamed. In Zan-zibar trăiesce de present o persoană din cele mai interesante. Respectivul se numesce Aga Chan și e considerat ca urmaș direct al ficei lui Mohamed. Ca atare e adorat ca un fel de zeu din partea sectei mohamedane așa numită Chojas. O afuență considerabilă de adoratori înconjură pe urmașul profetului și daruri peste daruri se grămădesc la pi-ciōrele lui. Aga Chan s'a re'ntors acum de curēnd din Europa și are de gând se vizi-teze în scurt și pe aderenții săi din Africa ostică Aga e încă fōrte tinēr și vorbește perfect englezește și franțozeste. Din cauza popularității sale e peste tot întâmpinat cu multă prevenire din partea Englezilor.

*

4 Chinezii în București. Capitala României are în zilele acestea niște ôspeți interesați. Sunt 4 Chinezii, cari au venit în București, spre a deschide un magazin cu obiecte din China. Ôspeții exotici, îmbrăcați toți la fel, cu un fel de fesuri pe cap, negri și pociți, cu cōdele atîrnate pe spate, provo-cau fîresce, curiositate și ilaritate generală. Ômenii din mahalale se luau după ei ca după niște pehlivani. Până și niște cîroii de fa-raoni încă își bătură joc de bieții fi ai Im-periului Ceresc. La un colț de stradă adecă, un cîrd de țigani vëndēnd lumea adunată, au mers și ei să vază ce se întâmplase. Cum vēzură pe Chinezii, țigani izbucniră în ho-hote de ris.

— Uite fa, zise o țigancă, că ți-a luat cōda nespălatu ăla.

— Hau, adăogă un țigan. — Uite și ăla are și cel-alt — toți, și se minunau țig-anii de ceea-ce vedeau.

— Dar, cu varza ce o fi făcēnd d'o duce ca p'o mirēsă? Intrăbăi tu... (Chi-nezii își cumpăraseră o varză).

Diseutau țigani de se strînsese așa de mult lume, în cât sērmanii Chinezii nu mai puteau să facă un pas. A trebuit să inter-vină comisarul secției ca să împrăștie aglo-merația.

Mulțumită publică

In numele societăței române „Patria” din München mulțumim Inalt Preasfinției Sale Arhiepiscopului și Metropolitului *Ioan Metianu* pentru ajutorul de 8.50 Mărci, trimise cu ocazia adunării anuale festive din Iunie 1899.

Traian Mihailu
președinte

Adrian Cristea
secretar

Notiță literară.

A apărut:

Nr. 19 din „*Fōia pedagogică*” cu ur-mătorul cuprins: Cestiunea pedepselor în școlă poporală, de Iosif Velcean, învățător. (Urmare). — Modele de lecțiuni: Capra cu trei iezi. Poveste de Ioan Creangă, lecțiune de Dr. P. Șpan. (Urmare). Informațiuni. — Felurimi. — Corespondență.

VARIETĂȚI

(*Musica și afacerea Dreyfus*). Ed. Co-lonne, conducēt-rul cunoscutelor concerte din Paris, rugase pe Ed. Grieg, ilustrul com-positor norvegian, ca în iarna căstea să di-rigeze un concert la teatrul Châtelet. Com-positorul rēspunse prin următōrea scrisōre: „Scumpe Maestre! Mulțumindu-vē pentru amabila invitație, regret că în urma sfîrși-tului procesului Dreyfus, nu mē pot hotărî a veni în Franța. Ca toți străinii sunt indig-nat de modul desprețuitor cu care se tratēză justiția în țara D-vōstră, așa că îmi este cu neputință de a intra în relațiuni cu un public francez. Iertați-mē dacă nu pot face alt-fel, și cercați, vē rog, a mē în-țelege.

Soția mea vē salută, precum și devota-tul D-vōstre — *Edouard Grieg*.”

*

(*Medicii Țarului*). Intr'adevēr ar fi o minune să se îmbolnăvescă Țarul Rușilor. Nici un Domnitor nu are atâta medici cāți are el. Dōue-zeci-și-opt, și toți celebri. Mai întâi are un medic suprem de curte, apoi urmēză: 10 medici de curte; 3 chirurgi sup., 4 chirurgi onorari; 1 medic feminin, 2 med. de ochi, 1 de picioare, 2 med. de picioare onorari, 1 dentist și alți 2 doftori pentru personalul din jurul său. (Și totuși se spunea nu de mult, că Țarul suferă de bōlă de creeri(!)

*

(*Cui nu-i trebuie sărutări*). Auzi minune! Sē refuzi tu o sărutare, și încă primind-o dela o frumșetă ca un chip de madonă. Und' s'a pomenit așa ceva? Ba zeu că s'a pomenit, și încă nu de mult; fîresce în America, unde tōte sunt posibile! — Sciți povestea celebrului Hobson, care încassa sărutările cu miile?... (Făcuse un fel de monopol din sărutările Americanelor!). Cēstalaltă po-veste e tocmai anapoda. „Eroul” acesteia nu e altul decāt tocmai „eroul” *Dewey*, bravul amiral american. Acest ciudat Dewey în pu-diciția sa a mers până acolo, încāt întimpinat fiind la întōrcerea sa victoriosă în New-York — după obiceiul extra-american — de cea mai frumōsă coconită a New-Yorkului, care avea a-i imprima, drept prinos de recunos-tință a poporului, o bine simțită sărutare pe frunte, — acest ciudat amiral, zic, a avut tăria (ori slăbiciunea?) a refusa grațiile fru-mōseii zine, spunēndu-i cu rușinea în față, că el nu se sărută nici cānd!...

Și năravul prost al tată-sēu s'a legat și de fiu-sēu. Și acesta e de o modestie extremă. Și a avut nu de mult, un mic buciuc pentru trēba asta. Cum el adecă se ocupă cu comerțul prin provincie, într'una din zilele trecute s'a abătut într'un oraș străin. Și ci-că deodată numai se pomeneste pe stradă cu o fată, care se repede la el și-l sărută.

Exemplul ei a fost imitat și de altele, care au aflat că tînărul era fiul amiralului Dewey. Temēndu-se a nu se încurca mai rēu în această manifestăție de dragoste, fiul lui Dewey s'a smuls de-a dreptul în grupul în-cunjurător și s'a dus de-a dreptul la gară lăsând în hotel tot bagajul...

Mătase Foulard

65 cr.

până la fl. 3.35 per m. — japaneză, chineză etc. în cele mai nouă desigururi și colori. precum și „mătase Henneberg“ neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — în cele mai moderne țesături, colori și desigururi.

Particularilor, liberă de porto și vamă acasă. Mustre cu întorcerea poștei.
Fabricile de mătase G. Henneberg (lif. de curte c. ș. r.), Zürich. [24] 7

Nr. 18,949

[217] 1

II.—1899

Publicațiune

Pentru asigurarea reparării podurilor Nr. 32 și 29 aflate pe drumul municipal Sebeșul săsesc—Șugag se va ține în 30 Octobrie 1899 la 10 ore a. m. în sala de consultare din palatul comitatens o pertractare cu oferte închise.

Doritorii de a întreprinde această lucrare sunt provocați a-și subțerne ofertele referitoare la întreprinderea efectuării acestei lucrări până la 9 ore a. m. a datei fixate la vice-comitele comitatului. Ofertele întrate mai târziu nu se vor considera.

Ofertele trebuie să fie închise, sigilate și prevăzute cu vadiul de 5% computat după suma preliminară cu 955 fl. 17 cr. Operatul tehnic și condițiunile referitoare la lucrarea din cestiune se pot vedea la oficiul de construire reg. ung. din Sibiu în orele de oficiu.

Sibiu, în 16 Octobrie, 1899.

Pentru vice-comitele:

Stroia
protonotar com.

Nr. 20,247

[219] 1

II.—1899

Publicațiune

Pentru asigurarea reparării podului Nr. 11 aflat pe drumul municipal Sibiu—Reșinari se va ține în 30 Octobrie 1899 la 10 ore a. m. în sala de consultare din palatul comitatens o pertractare cu oferte închise.

Doritorii de a întreprinde această lucrare sunt provocați să-și subțernă ofertele referitoare la întreprinderea efectuării acestei lucrări până la 9 ore a. m. a datei fixate la vice-comitele comitatului. Ofertele întrate mai târziu nu se vor considera.

Ofertele trebuie să fie închise, sigilate și prevăzute cu vadiul de 5% computat după suma preliminară cu 1399 fl. 80 cr. Operatul tehnic și condițiunile referitoare la lucrarea din cestiune se pot vedea la oficiul de construire reg. ung. din Sibiu în orele de oficiu.

Sibiu, în 16 Octobrie, 1899.

Pentru vice-comitele:

Stroia
protonotar com.

Ad. Nr. pp. 341/1899.

[216] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Agârbiciu, protopresbiteratul Turdei, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 445 fl. 30 cr.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii se dau la oficiul ppresbiterat eventual la comitetul parochial respectiv.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch să-și așternă cererile concursuale instruite conform dispozițiunilor Statut. organic și Reglm. pentru parochii la subscrisul oficiu protopresbiterat, în termenul de mai sus, având a se prezenta sub durată concursului în biserica din loc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și a se face cunoscuți poporului.

Cojocna, 28 Septembrie, 1899.

Oficiul protopresbiterat român gr. or. al tractului Turda în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Teodor Ciortea
adm. ppresb.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

[218] 1—10

Albumină nutritivă.

1 kg. Tropo-nutritiv are același efect la nutriție, ca 5 kg. carne de vită de cea mai bună calitate sau 180—200 ouă. Tropo-nutritiv în corp se preface direct în sânge și mușchi, fără să producă grăsime. Tropo-nutritiv are deci ca urmare — consumându-se regulat — o însemnată întărire a corpului atât la oameni sănătoși, cât și la cei bolnavi, și se poate adăuga în orice mâncare, fără ca prin aceasta să se altereze gustul. Pe lângă prețul lui de tot moderat se poate procura de ori-cine prin farmacia și drogheria.

Fabricile de Tropo-nutritiv, Mülheim-Rhein.

Agentura gener. pentru Austro-Ungaria:
M. Winckler, Viena 5, Wienstr. 55.

In *Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu*, a eșit de sub tipar:

Dogmatica ortodoxă

de

Greg. Pletosu,
protoiereu, profesor gimnasial

Carte aprobată de Preaveneratul Sinod archidieceșan gr. or.

Prețul broș. fl. 1.20, pentru România 3 franci.

In *Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu*, se află următoarele scrieri ale poetului nostru **G. Coșbuc**:

Fire de tort, broș. fl. 1.—
 Balade și idile „ fl. 1.50
 Sacontala, broș. „ 2.50
 Aeneis ediț. II. broș. „ 1.25
 Răsboiul nostru pentru neatâr-
 nare, broș. „ —.50

In *Tipografia și Librăria archidieceșană, Sibiu*, se află de vânzare

Sidoxia,

cestiunea dotațiunei arhierului ort. român din Transilvania,

de

Matei Voileanu.

Prețul 30 cr.

In *Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu*, a eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Drepturile, datorințele

și

responsabilitatea membrilor de direcțiune,

de

Alfred Kormos

traducere de

Constantin Popp, funcționar la „Albina“.

Prețul broș., inclusive porto postal, fl. 1.60

Din *Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu*, se poate procura

Teoria Dramei

cu un tractat introductiv

despre frumos și artă,

de

Dr. Iosif Blaga,
profesor.

Prețul broș. fl. 1.80.

Au apărut și se află de vânzare în Tipografia și librăria Archidieceșană, Sibiu:

1. Aritmetica generală și specială de Teodor Ceantea, tom. I. și II. fl. 2.—
2. Astra, roman de Dito și Idem broș. „ 3.—
3. Balade populare de Avram Corcea broș. „ —.80
4. Cartea plugarilor sau povestiri economice de I. Georgescu broș. „ —.25
5. Grădina de legume de I. F. Negruțiu broș. „ —.25
6. Istoria legii nouă de Dr. V. Szmigelski, tomul I. broș. „ 2.—
7. Poesii de Mihail Eminescu, ediția fină broș. „ 2.—

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă a pregăti clopote nouă, precum și la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, prevăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt tocite de o lăture, prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomandă [164] 10—26

clopote patentate găurite

invenție proprie, mai de multe-ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

„Dotațiunea Clerului“.

(Avis preoțimeii noastre.)

Este știut, că **articolul de lege XIV. din 1898 despre întregirea venitelor parohiale**, intră în valoare cu 1 Ianuarie n. 1899. Corporațiunea noastră supremă bisericească, mări-tul congres național-bisericesc, s'a pronunțat deja pentru acceptarea sumelor de întregire, dacă înaltul guvern al țerei le va pune la dispoziția consistoriilor eparchiale spre împărțire fără condițiuni umiltore pentru biserică și clerul ei. Astfel — fiind timpul înaintat — Consistoriile eparchiale, întrucât nu au făcut deja, vor trebui să facă pași de lipsă pentru adunarea datelor privitoare la venitele sigure ale singuraticelor parochii, ca astfel să se pótă judeca pe base de date temeinice. Ca să se pótă purcede în chip corespunzător la umplerea datelor de lipsă și să se pótă induce tóte fără eventuala păgubire a celor îndreptățiți, este fără îndoială necesar, ca se cunoscă toți parochii,

legea însași,

în tóte amănuntele ei. În scopul acesta a tradus dl Dr. **Elie Cristea** acest articol de lege, pe care îl recomandăm în atențiunea tuturor, pe cari îi privește. Dar chiar și după regularea generală a ches-țiunii de întregire legea această va fi pentru toți oficialii bisericeii de o permanentă necesitate, căci zilnic se va ivi trebuința de a o consulta. Traducerea a apărut în tipografia archidieceșană și se póte procura cu prețul de 20 cr. + 3 cr. pentru porto, atât dela traducător, cât și dela librăria archidieceșană.

Multe dispozițiuni din lege se esplică și lămuresc prin

Instrucțiunea

care de asemenea se află la librăria archidieceșană.

Iară pe lângă acestea aruncă o deosebită lumină asupra acestei chestiuni voluminoasă broșură intitulată

„Dotațiunea Clerului“

de **Ilie Dinurseni.**

apărută asemenea în tipografia archidieceșană. Costă 1 corónă.

Din această instructivă broșură se va putea clerul nostru lumina asupra punctelor mai grave din amintita lege și astfel în activitatea sa parochială va putea fi orientat și va putea ști, cum are să purcedă, ca să rămăie și pentru viitor acel factor independent în organismul bisericeii și neamului nostru, dela care toți mai mult așteptă desvoltarea și promovarea intereselor noastre de progres continuu.

Editura și tiparul tipografiei archidieceșane.